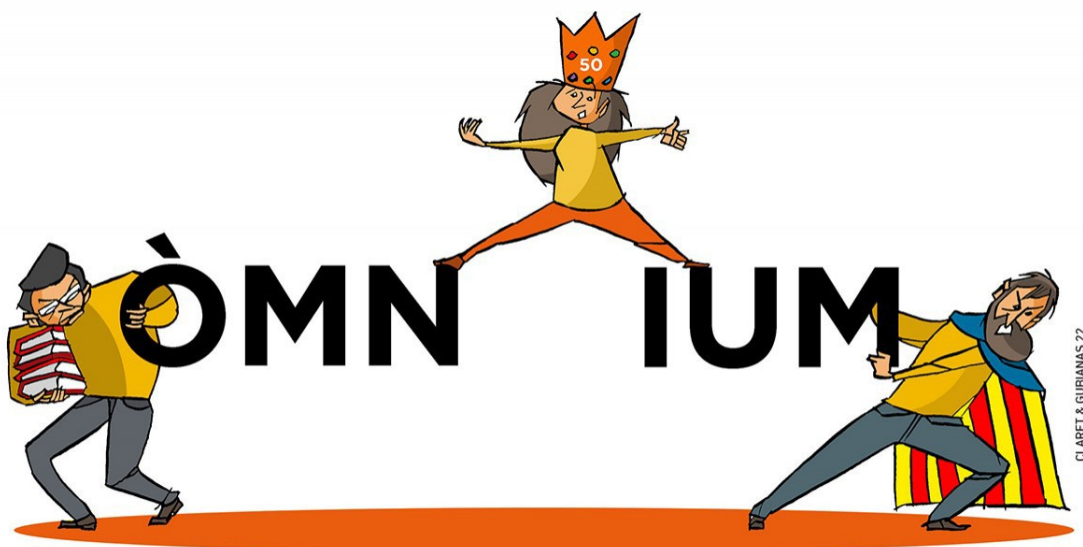


?La dicotomia d'Òmnium

La delegació a Manresa d'Òmnium Cultural va forjar-se una dècada després de la fundació de l'entitat que, tot i estar encapçalada per prohoms catalans "d'ordre", pel sol fet d'erigir-se com a espinguet de la llengua i la cultura del país, des dels inicis va estar sota sospita. Perquè la negror i la misèria de la postguerra havia encetat una etapa de persecucions i censures destinades a anorrear el català com a llengua de cultura, ensenyament i ús corrent.



Il·lustració: Jaume Gubianas i Carles Claret

Tot plegat malgrat que, a diferència d'ara, bona part de la ciutadania, en ciutats com Manresa, feia servir el català en un 95% de les converses quotidianes, encara que n'estigués prohibida l'oficialitat. Els iniciadors d'Òmnium també van esmerçar recursos en la vertebració de premis literaris per recol·locar el català en la primera divisió de les llengües romàniques. Un paper similar es va jugar en el reforç de les manifestacions d'identitat i nacionalitat del país que el règim relegava a escriptorialles folklòriques per, precisament, marcar la mínima diversitat entre els pobles de l'Espanya *grande y libre*. Per això, el panorama dels voluntaris d'Òmnium a la Catalunya Central suposava, d'entrada, nedar a contracorrent. De seguida, però, van saber teixir complicitats amb els seguidors de l'ideari republicà o -vertebradors, al seu dia, de l'acadèmia de la llengua o del model i les xarxes educatives-, així com amb una part del moviment antifranquista que, si bé, en termes actuals, no era independentista, sí que maldava -com aquells impulsors de les Bases de Manresa- per marcar un tret diferencial, viu i prestigiós per al país.

El coneixement oral i escrit del català, precisament, va ser un dels primers cavalls de batalla enmig d'una nova generació de postguerra que, tot i fer anar un català oral de pedra picada, en desconeixen del tot la regla escrita i les prestigioses obres literàries des de feia segles. Subratllar la relació entre llengua i identitat, vet-ho aquí. I d'aquest lligam entendre i apuntalar la germinació de manifestacions culturals arreu dels Països Catalans. Amb l'arribada de les eleccions democràtiques, i passat el període de reconstrucció nacional dels vuitanta i els noranta, el posicionament d'Òmnium respecte de la política del país cada cop va esdevenir més complicat. Des de l'aprovació del nou Estatut -impugnat i ribotat pel Tribunal Constitucional Espanyol, el 2010-, la

regressió en matèria cultural, identitària, lingüística i, en darrer terme, sobirana, va situar Òmnium en una cruïlla. Va apostar per una via de significació política pilotada inicialment per Muriel Casals i encarnada, en primera persona, per l'empresonament del seu successor a la presidència, Jordi Cuixart. Un camí que va elevar el nombre de socis a màxims històrics a totes les delegacions. Ara bé, un cop reprimint el fervor independentista de l'1-0 del 2017, l'excés de politització es mostra com una arma de doble tall per al futur d'Òmnium. Els últims a fer-se socis esperen que continuï sent una palanca irredimible que acceleri el moviment independentista. Per d'altres -sense bandejar la significació política-, cal apel·lar, més que mai, a la missió fundacional i abordar aspectes tan cabdals com l'emergència lingüística o la vertebració de l'entitat, sense exclusions, fins a l'últim racó del territori. Vet aquí la dicotomia d'Òmnium.

[despiece]Aquest és l'Editorial de la revista El Pou de la gallina del mes de setembre de 2022. En la mateixa revista, ja disponible als quioscos i llibreries de Manresa, s'hi pot llegir el reportatge *Mig segle d'Òmnium a Manresa*, de Laura Serrat.



[/despiece]